

Aaldrik Zaïman (65) is een ras-Amsterdammer. Al voordat hij op zijn 59ste ontslagen werd was hij voorzitter en gids bij de Historische Vereniging Amsterdam en stadsgids voor Mee in Mokum, onderdeel van het Gilde. Via de avondschoon heeft Aaldrik de hts gehaald en hij was werkzaam in de computerbranche.

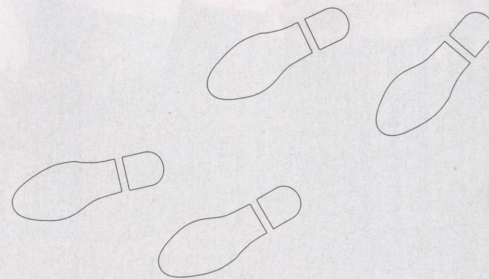
Hella van der Wijst (48) tekende al wandelend negen jaar lang op tv honderden levensverhalen op. Vanaf 1 september is Hella presentatrice bij KRO's *Brandpunt*, maar voor Plus Magazine wandelt zij nog een jaar door met Pluslezers.

Aaldrik: 'Een meeloper, dat ben ik niet.'

WANDELEN MET HELLA

in Amsterdam

Hella van der Wijst verkent samen met Pluslezer Aaldrik Zaaiman het oude zeevaarcentrum van Amsterdam. Aaldrik, die na een bijdehante opmerking zijn baan verloor, is gids in de stad die groot is geworden door eigengereide mensen zoals hij.

Tekst Hella van der Wijst | Foto's Wim Lanser

Voor deze historische wandeling ontmoet ik stadsgids Aaldrik Zaaiman heel toepasselijk in de oudste kroeg van Amsterdam, Café Karpershoek, vlak bij het Centraal Station. “Waar nu het station staat, was toen nog het IJ. Rond 1607 is het café gebouwd omdat zeelieden hier aan wal gingen na hun reizen.” Het café is een prima startpunt voor de Handel- en Scheepvaartroute die Aaldrik voor ons heeft uitgestippeld. Maar eerst wijst hij mij nog op het oude pandje dat lijkt opgeslokt door het Victoria Hotel aan de Prins Hendrikkade. “De hoteleigenaar wilde dat ‘even’ opkopen. Maar de eigenaar wilde zó veel geld, dat ze het hotel toen maar om het huisje heen hebben gebouwd. Toen de huiseigenaar de geest gaf, is het pandje alsnog verkocht aan het hotel.”

Als ik Aaldrik vraag wat hij van dit soort eigenwijsheden vindt, zegt hij met vrolijke tronie: “Héérlijk. Je moet niet in alles meegaan in wat men ‘leuk vindt’. Met eigengereidheid bereik je meer dan met slaafs volgen.” Hier spreekt duidelijk iemand uit ervaring. Toch is die eigenschap hem op latere leeftijd wel opgebroken. Al ver vóór de economische crisis kwam Aaldrik Zaaiman thuis te zitten. “‘Jouw gezicht staat me niet aan’, zei mijn nieuwe directeur. ‘Dat is dan wederzijds’, was het enige dat ik kon antwoorden. Met de gevolgen zit ik dan niet. Je hebt twee mogelijkheden: je gaat fluitend naar het werk of niet. Ik wilde

De Zeedijk mag op deze wandeling niet ontbreken.

fluitend naar mijn werk.” Aaldrik had niet de illusie dat hij op zijn 59ste nog aan de bak zou komen. Liever stopte hij zijn energie in leuke dingen, zoals gidsen voor de Historische Vereniging.

Als we richting Warmoesstraat wandelen vertelt hij: “In de zeventiende eeuw was dat de P.C. Hoofstraat van nu. Als hier iets niet te koop was, moest het nog worden uitgevonden.” Alle luxe zaken, van zijde tot specerijen, waren hier te krijgen. Nu zijn er vooral kroegen en coffeeshops, zo verraadt de indringende wietlucht. ▶

V.l.n.r.: achterkant van de Warmoesstraat vanaf 't 'natte Damrak'; Hella en Aaldrik in de paternosterlift van het Amrâth Hotel; hier maakte men lompen,

Aaldrik: 'Amsterdammers zijn altijd gek geweest op het versieren van hun stad.'

We passeren de Sint Olofskapel, genoemd naar de beschermheilige van de zeevaarders, waar admiraal De Ruyter zijn eigen kerkbank had. Links zien we het pand met de gevelsteen 'In de lompen'. Lompen zijn grote, ronde suikerbroden. En in de zeventiende eeuw was suiker een van de belangrijkste in- en exportproducten. Er zijn in dit gedeelte van de stad veel gevelstenen; een groot gedeelte verwijst naar de scheepvaart.

"Amsterdammers zijn altijd gek geweest op het versieren van hun stad", zegt Aaldrik. "In die tijd kon je bijvoorbeeld zeggen dat je in 'de Luipaard' woonde als er op je huis een gevelsteen van een luipaard zat. Handig oriëntatiepunt voor wie niet kon lezen. Napoleon vond dat minder handig en heeft huisnummers ingevoerd."

Een grote gouden leeuwenkop als hijsbalk aan de dakrand had ik zonder Aaldrik zeker over het hoofd gezien. Aaldrik wijst me op de verhoudingen van de verdiepingen in de herenhuizen; van beneden naar boven worden de ramen steeds lager, optisch bedrog om het perspectief te ver-

sterken; zo leek het pand hoger dan dat van de burens. "Begane grond heette de bel-etage. Dat had niets met een bel te maken, want die hadden ze niet, maar het verwijst naar het Franse *belle*: de mooie verdieping waar mensen werden ontvangen. Nu nog houdt de Amsterdammer van imponeren. Koopt de buurman een nieuwe auto, dan wil hij een nóg mooiere." Aaldrik zegt daar niets mee te hebben. Voor hem zit geluk niet in geld, maar in vrijheid. En die heeft hij nu, als stadsgids.

We wandelen de Zeedijk op waar ook een straatnaambordje in het Chinees hangt. "Om grote stakingen te breken, kwamen begin twintigste eeuw veel Chinese zeelieden naar Nederland. Daarna werden ze vaak 'gedumpt' en belandden hier op de Zeedijk. Om ergens van te leven, gingen ze handeltjes drijven."

Aaldrik is ook zo'n man die zich altijd wel weet te redden. Via de avondschool haalde hij alle diploma's, tot en met de hts. Daarna is hij werkzaam geweest in de computerbranche. Zijn interesse voor geschiedenis is van later. Op initiatief van zijn dochter zijn ze samen in de familiegeschiedenis gedoken. "Dan kom je een gezin tegen waar er van de acht kinderen domweg vijf de eerste anderhalf jaar niet overleven. Daar voel ik echt wel iets bij. En dan wil je weten hoe het in die tijd zat."

Na het zien van 'De eeuwige gaper'-
apothek in de Stormsteeg, die nog steeds de scheepskisten bevoorraadt alsof de tijd heeft stilgestaan, verlaten we het Amsterdam van de zeventiende eeuw en komen we bij het hoogtepunt op deze stadswandeling: het Scheepvaarthuis. Dit bijzondere Amsterdamse Schoolpand uit 1912 is vanaf de Waalseilandenbrug goed te bekijken. Dichterbij ontdek je visjes, dolfijntjes en drie keer de naam Scheepvaarthuis, gemetseld tussen

ronde suikerbroden; op de Zeedijk; de bijnaam van de Montelbaanstoren is Malle Jaap; uitzicht op kindermuseum Nemo vanaf de Prins Hendrikkade.

de speciaal voor dit project gebakken stenen. “Zomaar wat metselen was er in die gouden tijd niet bij”, verklaart mijn stadsgids. Tegenwoordig huist het vijfsterren Amrâth Hotel hier. Als we de marmeren entree bewonderen, maakt Aaldrik mij wel erg nieuwsgierig met de mededeling dat zich binnen nog de originele paternosterlift bevindt. In plaats van op en neer gaan de liftkooien, vernoemd naar het katholieke bidsnoer, voortdurend rond zonder stil te staan. Een brutaal mens heeft de halve wereld, dus even later klimmen Aaldrik en ik samen in de historische lift.

We wandelen terug via de Prins Hendrikkade, waar rijke kapiteins en admiraals als Michiel de Ruyter woonden, met prachtig uitzicht op, toen nog, open zeewater. Aaldrik Zaaiman neemt afscheid met dé tip voor deze stadswandeling: “Geniet als laatste nog van het uitzicht op dit voormalige havengebied vanaf het dakterras van het DoubleTree by Hilton Hotel. En bestel gewoon een lekker wijntje, want dat is er net zo duur als een kop koffie!” ■

25X WANDELGIDS PARIJS

Zin om te wandelen in een andere wereldstad? Deze gids met veertien gedetailleerde wandeltochten helpt u uw dag, weekend of week in Parijs zo leuk mogelijk te besteden. Ideaal voor stedentrippers met een voor-

keur voor goede restaurants, theaters en kleine musea. Overzichtelijk en vol foto's. Uitg. Dutch Media, €9,90.

Wilt u kans maken op deze gids? Kijk op pagina 3.

Handel- en Scheepvaartroute

Route Handel- en Scheepvaartroute (mét stadsgids, zie www.amsterdamhv.nl).

Startpunt Café Karpershoek, Martelaarsgracht 2, Amsterdam (www.cafekarpershoek.nl).

Lengte 3 kilometer.

Horeca dakterras Nemo Science Center, Oosterdok 2; dakterras DoubleTree by Hilton Hotel Amsterdam, Oosterdoksstraat 4; Grand Hotel Amrâth, Prins Hendrikkade 108 (hier is iedere zondag een paternoster-rondleiding, www.amrathamsterdam.com).

OV het startpunt is vanaf NS station Amsterdam Centraal 3 minuten lopen.